

Maria Jakubowska

Wolontariat pracowniczy w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi

Forum Bibliotek Medycznych 4/2 (8), 29-42

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dr Maria Jakubowska
Łódź - UM

WOŁONTARIAT PRACOWNICZY W UNIWERSYTECIE MEDYCZNYM W ŁODZI

Abstract

The Medical University of Lodz and Caritas of Lodz Archdiocese have signed an agreement on employee volunteering. The aim of the programme is to promote the idea of volunteering among the University employees and students and to support the Home Hospice Care Team of Caritas. The activities within the project breaking the stereotypes of thinking about hospice and palliative care have been undertaken both in the medical and local community. Social and educational campaigns within this project aim at popularizing the appropriate attitudes towards disability, serious illness and death.

Streszczenie

Uniwersytet Medyczny w Łodzi i Caritas Archidiecezji Łódzkiej podpisały porozumienie o wolontariacie pracowniczym. Celem programu jest propagowanie idei wolontariatu towarzyszenia chorym wśród pracowników i studentów Uczelni oraz wspieranie działaniami wolontaryjnymi Zespołu Domowej Opieki Hospicyjnej Caritas. W ramach projektu podejmowane są działania mające na celu łamanie stereotypów myślenia o opiece hospicyjnej i paliatywnej zarówno w środowisku medycznym, jak i w środowisku społeczności lokalnej. Kampanie społeczno-edukacyjne realizowane w ramach programu zmierzają do rozpowszechnienia właściwych postaw wobec niepełnosprawności, ciężkiej choroby i śmierci.

Dnia 12 października 2010 roku, w gmachu Rektoratu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi odbyło się uroczyste podpisanie porozumienia o wolontariacie pracowniczym pomiędzy Uniwersytetem Medycznym w Łodzi a Caritas Archidiecezji Łódzkiej. Sygnatariuszami porozumienia byli prof. dr hab. Paweł Górski, Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz ks. mgr Jacek Ambroszczyk, Dyrektor Caritas Archidiecezji Łódzkiej. Na mocy porozumienia Uniwersytet Medyczny w Łodzi i łódzka Caritas podejmują współpracę w celu propagowania idei wolontariatu pracowniczego oraz wspierania działaniami wolontaryjnymi Zespołu Domowej Opieki Hospicyjnej Caritas.

To pierwsze tego typu porozumienie zawarte w naszym mieście pomiędzy uczelnią wyższą a instytucją charytatywną.

JM Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi - prof. dr hab. Paweł Górski i dyrektor Caritas Archidiecezji Łódzkiej - ks. mgr Jacek Ambroszczyk podpisują porozumienie o wolontariacie pracowniczym

Jesteśmy także pierwszą wyższą uczelnią w Polsce – instytucją publiczną, która w sposób zorganizowany i zinstytucjonalizowany w ramach wolontariatu pracowniczego podejmuje działania na rzecz społeczności lokalnej w celu rozwiązania trudnych i palących problemów społecznych.

Idea wolontariatu jest w uczelniach polskich coraz bardziej popularna, ale proponowane programy dotyczą głównie działalności organizacji studenckich. W naszych działaniach wolontaryjnych chcemy połączyć siły pracowników, pracowników emerytowanych oraz studentów na rzecz szerzenia idei ruchu hospicyjnego i opieki paliatywnej. Jednocześnie organizowane akcje charytatywne, kwesty wspomogą finansowo działalność Zespołu Domowej Opieki Hospicyjnej Caritas. Pracowników i studentów w ich działaniach wolontaryjnych wspierać będą merytorycznie, logistycznie i finansowo jednostki strukturalne Uniwersytetu Medycznego.

Nieuleczalna choroba czy śmierć to zjawiska nieakceptowane społecznie. Naruszają poczucie bezpieczeństwa, wywołują stan niepewności i psychicznego dyskomfortu. Rada Europy, zgodnie z rekomendacją Rec(2003)24 Komitetu Rady Ministrów Rady Europy do państw członkowskich w sprawie organizacji opieki paliatywnej uważa za

niezwykle istotne stworzenie atmosfery akceptacji dla opieki paliatywnej w krajach członkowskich Unii Europejskiej.

Jako uczelnia medyczna czujemy się współodpowiedzialni za ciągle malejącą w naszym mieście dostępność ciężko, nieuleczalnie chorych pacjentów w ostatnim okresie życia, do specjalistycznej, najbardziej właściwej, całościowej opieki paliatywnej i hospicyjnej.

Solidarność społeczna stoi w Polsce na wyjątkowo niskim poziomie. Dostrzega to również łódzka Caritas, która obok podejmowania licznych działań charytatywnych mających na celu bezpośrednią pomoc osobom najbardziej potrzebującym, zgodnie ze swoją misją podejmuje próby uzmysłowienia społeczeństwu, że obok są ludzie w dramatycznej sytuacji, wymagający bardziej kompleksowych działań medyczno-pielęgniarskich i opieki psychospołecznej.

Pracownicy deklarujący udział w uczelnianym programie o wolontariacie pracowniczym Uniwersytetu Medycznego pracują na podstawie indywidualnych umów podpisywanych z ZDOH-Caritas na działania w ramach wolontariatu kompetencyjnego lub akcyjnego w zakresie: opieki nad pacjentem, opieki nad rodzinami osieroconymi, uczestniczą w szkoleniach, biorą udział w akcjach charytatywnych.

Głównym celem podpisanego porozumienia jest dążenie do łamania stereotypów myślenia o opiece paliatywnej i hospicyjnej:

- w środowisku medycznym - medycyna paliatywna, jako specjalność medyczna zajmująca się leczeniem trudnych do opanowania objawów nieuleczalnych chorób (głównie nowotworowych), występujących w trakcie leczenia podstawowego i po jego zakończeniu, której celem nie jest wyleczenie pacjenta, a jedynie łagodzenie objawów, jest postrzegana przez wielu lekarzy i studentów specjalności medycznych jako odstępianie od leczenia, czy nawet porażka medycyny. Brakuje świadomości pozytywnej roli, jaką efektywne leczenie objawowe może odegrać w procesie terapeutycznym pacjenta. Efektem jest zbyt późne kierowanie pacjentów pod opiekę specjalistów medycyny paliatywnej, co prowadzi do znacznego obniżenia komfortu życia pacjentów w czasie i po zakończeniu leczenia, a nawet w krańcowych wypadkach pozbawienie pacjentów będących w okresie schyłku życia specjalistycznej opieki
- w środowisku społeczności lokalnej - w odbiorze społecznym oddanie osoby bliskiej pod opiekę hospicjum („umieralni”) kojarzy się z zaprzestaniem leczenia choroby, poddaniem się, pozbawionym nadziei czekaniem na śmierć. Taka, w potocznym rozumieniu, rezygnacja z walki o życie najbliższych, wiąże się z wielkimi oporami i problemami psychologicznymi. Skutkiem tego stereotypowego myślenia jest zbyt późne przekazywanie chorych pod specjalistyczną opiekę, narażanie ich na niepotrzebne cierpienia, niewiedza o istniejących systemach wsparcia, czy utrwalanie problemów psychicznych, z którymi opiekunowie ciężko chorych nie będą umieli poradzić sobie także po śmierci najbliższych. Dlatego też bardzo ważna jest swego rodzaju „profilaktyka” i podnoszenie świadomości społecznej w tym zakresie. Nigdy nie będziemy przygotowani na śmierć bliskiej osoby, ale możliwość otrzymania wsparcia medycznego, psychologicznego, opiekuńczego i społecznego jest w takich sytuacjach bardzo ważna.

Wyznaczone cele chcemy realizować poprzez:

- edukację młodzieży szkolnej i akademickiej dotyczącą opieki nad nieuleczalnie chorymi i ich rodzinami,
- szkolenie nauczycieli, pedagogów, nauczycieli akademickich w zakresie umiejętności podejmowania trudnych tematów, związanych z zagadnieniami nieuleczalnej choroby i śmierci,
- rozpowszechnianie właściwych postaw wobec niepełnosprawności, ciężkiej choroby i śmierci,
- rozwój wolontariatu kompetencyjnego i akcyjnego działającego na rzecz hospicjum.
- ukazywanie możliwości samorealizacji młodzieży szkolnej, akademickiej oraz pracownikom uczelni medycznej poprzez wolontariat hospicyjny,

- promowanie idei wolontariatu kompetencyjnego wśród pracowników, pracowników emerytowanych i studentów Uniwersytetu Medycznego w Łodzi,
- uwrażliwianie społeczeństwa na los osób cierpiących.

Będziemy również podejmować działania w kierunku:

- zainspirowania młodych adeptów i studentów medycyny do podjęcia deficytowej w Polsce specjalizacji w zakresie medycyny paliatywnej. Stereotyp traktowania medycyny paliatywnej tylko w kategoriach łagodzenia niepożądanych objawów, przy niemożności wyleczenia pacjenta powoduje, że ta dziedzina medycyny jest dla młodych lekarzy, stojących przed wyborem drogi zawodowej, mało atrakcyjna,
- budowanie w świadomości społeczności lokalnej i Władz miasta konieczności wybudowania w Łodzi profesjonalnego hospicjum stacjonarnego.

Współpraca ZDOH-Caritas z Uniwersytetem Medycznym w Łodzi ma już swoją historię.

Dr Zofia Pawlak i prof. Leszek Woźniak

ZDOH-Caritas powstał w 1995 r. z inicjatywy dr n. med. Zofii Pawlak, emerytowanego pracownika Akademii Medycznej. Razem z prof. dr n. med. Leszkiem Woźniakiem i dr n. med. Józefem Stańczakiem byli wówczas pionierami ruchu hospicyjnego w Łodzi.

Od początku zaczęli kształcić wolontariuszy, przygotowując ich do współpracy z interdyscyplinarnym zespołem opiekującym się chorymi u schyłku życia.

Kurs organizowany przez Caritas dla wolontariuszy hospicyjnych, odbywa się od tamtej pory corocznie. Grono nauczycieli akademickich Akademii Medycznej, a później Uniwersytetu Medycznego wykładających wolontaryjnie na kursie powiększało się. Wśród nich byli prof. dr hab. med. n. med. Luba Judkiewicz, prof. dr hab. n. med. Radzisław Kordek, dr n. med. Ewa Małolepsza, dr n. med. Jacek Pytel, dr n. med. Anna Sitkiewicz, dr n. med. Piotr Stengert, dr n. med. Halina Urbańska-Ryś, (większość z nich wykłada na kursie do dzisiaj).

Wśród wykładowców na kursie dla wolontariuszy było i jest wielu pracowników Regionalnego Ośrodka Onkologicznego Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Mikołaja Kopernika w Łodzi.

Z kolei Uniwersytet Medyczny w Łodzi korzysta z wiedzy i doświadczenia Zespołu Domowej Opieki Hospicyjnej Caritas. Interdyscyplinarny zespół od lat wolontaryjnie

Od lewej: dr Zofia Pawlak, dr Maria Jakubowska, lek. Iwona Sitarska

współpracuje z Wydziałem Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w zakresie szkolenia studentów w fizjoterapii i rehabilitacji pacjentów paliatywnych.

Wolontariusze kończący kurs wspomagają nie tylko hospicjum domowe Caritas, ale współpracują także z innymi hospicjami oraz oddziałami opieki paliatywnej w regionie.

Wolontariusze hospicyjni zajmują się pomocą chorym i ich rodzinom w ich domach oraz w oddziałach szpitalnych, są także zaangażowani w działania administracyjno-organizacyjne w hospicjum. W tej grupie mieszczą się m. in. wolontariuszki tworzące grupę wsparcia dla osieroconych, oraz wolontariusze pomagający w przeprowadzaniu akcji charytatywnych, kwest, akcji edukacyjno informacyjnych, itp.

W dniu podpisania porozumienia o wolontariacie pracowniczym zainicjowana została w Uczelni kampania „Pola Nadziei” 2010/2011, w ramach której Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Dyrektor Caritas oraz zebrani goście zasadzili przed gmachem Rektoratu cebule żonkili.

„Pola Nadziei” są programem, który został stworzony przez Organizację Charytatywną Marie Curie Cancer Care w Wielkiej Brytanii.

Ideą programu jest pozyskiwanie funduszy na utrzymanie hospicjów, a także edukacja i uwrażliwienie społeczeństwa na los terminalnie chorego człowieka. W 1998 roku Organizacja MCCC, mając za patronkę Marię Skłodowską-Curie, postanowiła zapoznać ze swoją pracą jedno z polskich hospicjów. Wybrano Hospicjum im. św. Łazarza w Krakowie, miasta bliźniaczego dla Edynburga. Od 2003 roku „Pola Nadziei” realizowane są przez hospicja z innych miast Polski.

W Łodzi kampanię zainaugurował w 2009 r. Zespół Domowej Opieki Hospicyjnej Caritas. Od początku do programu przystąpili pracownicy Uniwersytetu Medycznego. W 2009 r. pole żonkilowe zasadzono przed gmachem Biblioteki Głównej, a rok później przed gmachem Rektoratu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Obsadzanie żonkilami "Pola Nadziei" przed gmachem Rektoratu UM w Łodzi.
Od lewej: prof. dr hab. Leszek Woźniak - rektor Akademii Medycznej, JM Rektor Uniwersytetu Medycznego prof. dr hab. Paweł Górski, Miłosz Kuświk - przewodniczący Samorządu Studentów

W ramach jesiennej części kampanii 2010/2011 posadzono w Łodzi 47 pól żonkilowych jako symboliczne znaki nadziei i solidarności z osobami chorymi na raka. Kierując się pozytywnym odzewem dotyczącym realizacji akcji, pragniemy wspierać Zespół Domowej Opieki Hospicyjnej Caritas w realizacji programu w rozszerzonym zakresie, zwłaszcza w jej wymiarze edukacyjnym.

W roku bieżącym swój udział w kampanii zgłosiły 43 szkoły, 1 przedszkole, 1 parafia i 2 szkoły wyższe. Zatem wiosną 2011 r. akcję edukacyjno-informacyjną dotyczącą opieki paliatywnej i hospicyjnej będziemy prowadzić razem z ZDOH-Caritas od przedszkola po uniwersytet.

Efektem współpracy nawiązanej przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi oraz Caritas Archidiecezji Łódzkiej w celu propagowania idei wolontariatu pracowniczego wśród pracowników, pracowników emerytowanych i studentów UM oraz wspierania działaniami wolontaryjnymi Zespołów Domowej Opieki Hospicyjnej, była nagroda dla Uczelni w konkursie **Europejskie Nagrody Wolontariatu Pracowniczego – Polska**.

Decyzją Jury w składzie: Mirella Panek-Owsiańska, prezes Forum Odpowiedzialnego Biznesu, Krzysztof Więckiewicz, dyrektor Departamentu Pożytku Publicznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej oraz Piotr Onikki-Górski, dyrektor Biura Kontaktów Społecznych Business Center Club Uniwersytet Medyczny w Łodzi zwyciężył w kategorii Innowacje (wynik 93%) oraz Debiut (wynik 80%)

Zgłoszenie zostało przesłane do Business in the Community i wzięło udział w konkursie na poziomie europejskim.

UNIWERSYTET
MEDYCZNY
W ŁODZI

**Czy zostales juz wolontariuszem
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi?**

**Cheesz pomóc
ale...
Nie masz czasu?**

**Przystap do projektu „pay roll”
w ramach programu wolontariatu pracowniczego U.M.**

Pay roll to propozycja składki pracowniczej dla wszystkich bardzo zajętych pracowników U.M., którzy chcieliby mimo wszystko pomóc osobom bedącym pod opieką Zespołu Domowej Opieki Hospicyjnej Caritas w Łodzi. Kwota Twojego wynagrodzenia koliczy się „resztówką” np. 3.35, 5.25 lub xx.yy zł?

Jest to kwota niewielka znacząca w domiesiecznym budżecie, powiększona o składki innych pracowników może być pomocna w ratowaniu budżetu Hospicjum!

Przeznacz tę kwotę na rzecz charych.

Wystarczy wejść na stronę Uczelni i z zakładki **Pracownicy -> Wolontariat -> dokumenty do pobrania** wypełnić formularz zgody na potrącanie składki pracowniczej w ramach projektu o wolontariacie pracowniczym. Dział Płac przekaze co miesiąc Twoja składkę na konto Hospicjum.

Wypełniony i podpisany formularz należy przekazać koordynatorce wolontariatu UM, a on dokona reszty formalności.

Skontaktuj się z koordynatorem wolontariatu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi:

Maria Jakubowska
Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego, 93-151 Łódź, ul. Muszyńskiego 2
tel (42) 6799288 pn-pt., w godz. 8 - 15, 666286838 lub
e-mail: maria.jakubowska@umed.lodz.pl

Koordynator wolontariatu udzieli Ci również wszystkich informacji dotyczących innych form pomocy w ramach programu wolontariatu pracowniczego w UM.